

1. UTLÅTANDE MED ANLEDNING AV REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE 2025

Revisionsnämnden ger fullmäktige för varje verksamhetsår en utvärderingsberättelse, där utvärderingens resultat presenteras. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Stadsstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder. Revisionsnämnden har överlåtit sin utvärderingsberättelse för år 2025 till stadsstyrelsen för behandling och svar. I detta utlåtande har man samlat centrala synpunkter om observationer som revisionsnämnden lyft fram.

2. ALLMÄNT OM UTVÄRDERINGSBERÄTTELSEN

Ur stadsstyrelsens och koncernledningens synvinkel är det i utvärderingsberättelsen fråga om ett viktigt verktyg för att utveckla verksamheten, ekonomin och organisationen.

Revisionsnämnden har till uppgift att bedöma huruvida de mål som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen samt om verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionsnämndens utvärderingsverksamhet baserar sig på en utvärderingsplan som nämnden bearbetat på förhand för varje verksamhetsår.

Utvärderingen bör vara objektiv och tillförlitlig, den bör stöda beslutsfattande och verksamhetsutveckling och bör riktas på för resultatet centrala mål och verksamheter. Revisionsnämndens utvärderingsverksamhet bör rikta sig på en bedömning av hur målen för verksamhet och ekonomi som fullmäktige har satt upp har uppnåtts, deras resultat och ändamålsenlighet med blickpunkt på ordnande av stadens verksamhet och tjänster samt en utvärdering av balansering av ekonomin.

3. UTFALLET AV REVISIONSNÄMNDENS TIDIGARE REKOMMENDATIONER

Stadsstyrelsen gav hösten 2025 sitt svar på revisionsnämndens rekommendationer. Revisionsnämnden konstaterar att dess rekommendationer har genomförts i stadens verksamhet och att rekommendationerna i anslutning till programmet för produktivitet och balans i ekonomin 2024–2027, planeringen av personalresurserna och investeringen i Kokon idrottscentrum är dock fortfarande i kraft.

4. UTVÄRDERING AV DET EKONOMISKA UTFALLET

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

De ekonomiska strategiska målen uppnåddes. Årsbidraget inklusive affärsverken uppgick till cirka 60,1 miljoner euro, vilket är cirka 12,9 miljoner euro mer än år 2024. Årsbidraget har år 2025 räckt till för att täcka avskrivningar och investeringar. Stadens lånebestånd har minskats till 49,9 miljoner euro. Nya lån har inte behövt lyftas tack vare en god inkomstfinansiering och samtidigt har gamla lån kunnat amorteras enligt betalningsplanen.

De ekonomiska framtidsutsikterna försämrats när samfundsskatteintäkterna minskar betydligt, och samtidigt är kostnadsnivån för tjänsterna i Borgå högre än i jämförelsekommunerna. Ett mer omfattande program för att stabilisera ekonomin bereds våren 2026.

Bemötande: Revisionsnämndens utvärdering är korrekt.

5. UTVÄRDERING AV GENOMFÖRANDET AV STRATEGIN

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Revisionsnämnden rekommenderar fortsättningsvis att man inom staden ägnar uppmärksamhet åt uppställandet av målen och delmålen. De uppställda målen ska vara möjliga att mäta, följa upp och utvärdera samt vara av sådan kvalitet att man utifrån dem kan se vilken utveckling som åstadkommits genom verksamheten. Indikatorerna som beskriver hur delmålen uppnås ska följas upp regelbundet i nämnderna under året.

Dessutom rekommenderar revisionsnämnden att man i bokslutet på ett mer transparent sätt presenterar vilka mål som uppnåtts och vilket samband de genomförda åtgärderna har med uppnåendet av målen.

Bemötande: Revisionsnämndens iakttagelse om behovet av att ställa upp mål och delmål identifieras som ett steg i rätt riktning. Det arbete med att ställa upp strategins mål och delmål, som revisionsnämnden rekommenderat, har under de senaste åren främjats vad gäller mätbarhet, uppföljning och utvärdering. Genomförandet av målen sker i nämnderna, stadsstyrelsen och fullmäktige som en del av stadens delårs- och bokslutsrapportering. De bindande budgetmålen för år 2025 i utvärderingsberättelsen har hört ihop med den stadsstrategi som gällde år 2025 och dess tio indikatorer. Indikatorerna har återspeglat de centrala målen i den tidigare gällande stadsstrategin. En del av den tidigare strategiska indikatorn har uppdaterats med ganska stor fördröjning, och staden har endast haft begränsade möjligheter att påverka en del av värdena i fråga om hur indikatorer har uppnåtts.

Fullmäktige godkände den nya stadsstrategin och dess indikatorer 18.3.2026. Den nya stadsstrategin är i kraft till år 2029. Den beskriver stadens gemensamt godkända utvecklingsinriktning för de kommande verksamhetsåren och den styr dessutom stadens beslutsfattande och resursanvändning. De indikatorer som konkretiserar den nya strategin stödjer genomförandet av strategin inom stadens organisation. Som en del av genomförandet av strategin omvandlas de strategiska målen till åtgärder och uppgifter i stadens dagliga verksamhet. Införandet av den gamla och den nya strategin samt indikatorerna innebär en övergångsfas, då uppföljningen och rapporteringen av de bindande målen för innevarande år 2026 fortfarande sker enligt 2025 års praxis. Därför har de årliga bindande målen som presenteras i budgeten varit kopplade till de tio indikatorerna i den gamla stadsstrategin.

I Borgås stadsstrategi har man fastställt en vision samt målsättningar som preciserar denna och mer detaljerade operativa mål som kan mätas, följas upp och utvärderas. Revisionsnämndens rekommendationer beaktas och vid uppställandet av målen strävar man i fortsättningen efter att ännu tydligare särskilja de åtgärder som konkretiserar dem. Samtidigt stärks mätbarhet av målen och transparens av rapporteringen så att det i rapporteringen bättre än för närvarande kan beskrivas hur de åtgärder som vidtagits har främjat uppnåendet av målen. Vid utvecklingen beaktas dock att tillgången på indikatorer, uppdateringsfrekvensen och stadens möjligheter att påverka varierar beroende på målet, och att det inte är möjligt att utvärdera alla strategiska mål årligen med samma noggrannhet. Förverkligandet av målen i den nya strategin följs upp i samband med stadens delårsrapporter och bokslut samt genom ett separat strategiskt uppföljningsdokument som utarbetas årligen.

6. SAMARBETE MELLAN STADEN OCH HPK PALVELUT OY

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Revisionsnämnden rekommenderar att man går igenom stödfunktioner som är fördelade på flera sektorer i staden och att man kontrollerar och harmoniserar ändamålsenligheten i deras innehåll för att minska eventuella överlappningar inom staden samt mellan staden och HPK.

Revisionsnämnden rekommenderar vidare att dessa funktioner slås samman till funktionella helheter som betjänar flera sektorer för att förbättra effektiviteten.

Revisionsnämnden rekommenderar att Borgå stads och förvaltningsservicecentrets gränssnitt för informationsutbytet och verksamheten ses över i samarbete mellan de två organisationerna.

Bemötande: Informationsgången och samarbetet mellan Borgå stad och HPK Palvelut främjas på många olika sätt, bland annat genom delegationer som verkar på olika nivåer. Delegationerna, som verkar på operativ nivå, är indelade efter service och behandlar frågor som rör tjänsterna och verksamheten med jämna mellanrum. Under 2025 sammankallades dessutom för första gången en strategisk delegation för alla serviceområden mellan bolaget och kunderna för att främja gemensamma strategiska frågor. Samarbetet främjas även genom direkt och regelbunden personlig kontakt mellan ansvariga personer inom staden och HPK Palvelut Oy. Under våren 2026 har särskild fokus lagts på att utveckla samarbetet mellan stadens utvecklingsenhet och HPK Palvelut Oy:s IKT-tjänster samt på att fastställa stadens vision för IKT-tjänster.

Under hösten 2025 inleddes en utredning av hur väl ledningssystemet och de administrativa stödfunktionerna fungerar. Som en uppföljning av utredningen har man kommit fram till, vilket även revisionsnämnden har konstaterat, att det finns ett behov av att centralisera och harmonisera förvaltningens funktioner. Centraliseringen av förvaltningen börjar så att de funktioner som stöder beslutsfattandet koncentreras till koncerntjänster under hösten 2026. Centraliseringen fortsätter för IKT-funktioner, varefter man kommer att forma den optimala verksamhetsmodellen även inom andra stödfunktioner, såsom personaladministration, ekonomitjänster och kommunikation.

I det stabiliseringsprogram som fullmäktige godkände 27.5.2026 har man förbundit sig att utveckla stadens verksamhet på många olika sätt genom att effektivisera processerna, utnyttja digitaliseringen och ändra arbetssätten.

7. GENOMFÖRANDE AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN AV DATASKYDD (DPIA) NÄR SYSTEMEN BÖRJAR ANVÄNDAS

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Betydelsen av AI i kommunernas verksamhet och förvaltning växer, och användningen av AI ger möjligheter att effektivisera verksamheten, stödja beslutsfattandet och utveckla tjänsterna. Revisionsnämnden rekommenderar dock att nivån på personalens kompetens i dataskydd och informationssäkerhet följs upp regelbundet.

Revisionsnämnden rekommenderar att behovet av en eventuell DPIA bedömning identifieras tillräckligt tidigt och att bedömningsförfarandena görs och uppdateras på ett enhetligt sätt inom hela stadsorganisationen vid behov.

Bemötande: Staden stärker personalens kompetens genom att, utöver utbildningar i datasäkerhet och dataskydd, även erbjuda utbildning i artificiell intelligens samt genom att följa upp genomförandet av utbildningarna som en del av den övergripande utvecklingen av digital säkerhet.

Cheferna och de utsedda ansvarspersonerna inom sektorerna ansvarar för uppföljningen av dataskydds- och datasäkerhetsutbildningar och även datasäkerhetsgruppen som årligen rapporterar om graden av genomförandet av utbildningarna till stadens ledningsgrupp. En nyanställd ska genomgå en utbildning i datasäkerhet och dataskydd inom två månader efter anställningens början, och personalen ska genomföra utbildningen med godkänt resultat vartannat år. Att regelbundet upprätthålla kompetensen inom dataskydd och datasäkerhet är också en avgörande förutsättning för en säker och ansvarsfull användning av artificiell intelligens.

I Borgå stad hanteras upphandlingar av informationssystem av en arkitekturgrupp, som avger expertutlåtanden om nya system och utvärderar deras konsekvenser, särskilt ur dataskydds-, datasäkerhets- och helhetsarkitekturens synvinkel. I samband med behandlingen av arkitekturgruppen genomförs vid behov en konsekvensbedömning av ändringarna i enlighet lagen om informationshantering och en konsekvensbedömning avseende dataskydd (DPIA). Genom konsekvensbedömningen av ändringarna säkerställs en förhandsbedömning av förändringarnas effekter, risker och krav på informationshantering, medan DPIA används för att identifiera och hantera dataskyddsrisiker i samband med behandling av personuppgifter innan ett nytt system eller en ny verksamhetsmodell tas i bruk. Staden inser behovet av att utveckla identifiering av behovet av utvärdering i ett så tidigt skede som möjligt som en del av beredningarna inför upphandlingar och förändringar. Samtidigt är man medveten om att en konsekvensbedömning avseende dataskydd inte är en engångsåtgärd, utan att den måste ses

över och uppdateras varje gång det sker väsentliga förändringar i verksamhetsmiljön, i behandlingen av personuppgifter eller i de risker som är förknippade med dessa.

8. UTVECKLING AV VÄGLEDNING FÖR BYGGANDE, SAMARBETE OCH BYGGNADSTILLSYN

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Revisionsnämnden rekommenderar att sektorerna bedömer sina lokalbehov mer långsiktigt och samordnat än för närvarande med beaktande av stadens ekonomiska situation.

Revisionsnämnden rekommenderar att samarbetsstrukturerna och informationsutbytet förtydligas.

Revisionsnämnden rekommenderar också att lokaltjänsterna stärker sin roll som styrande och samordnande instans samt erbjuder tydligare stöd än för närvarande till stadens olika organ som fungerar som beställare av projekt.

Revisionsnämnden fäster också uppmärksamhet vid att samarbetet med stadens byggnads- och miljömyndigheter bör intensifieras redan i planeringsskedet för att undvika de utmaningar i senare skeden som kunde ha förutsetts.

Bemötande: Verksamhetsområdet Lokaler tillhandahåller information, kostnads- och hyresberäkningar samt alternativa lokallösningar för de olika sektorerna. Representanten för lokalerna bistår och handleder sektorerna vid utarbetandet av de behovsanalyser som de ansvarar för. I projektplaneringsfasen deltar alltid minst en representant från sektorn. De slutgiltiga besluten om lokallösningar fattas av varje sektor självständigt, utifrån sina behov och inom ramen för sin budget. Nästan utan undantag ordnas en preliminär förhandling med byggnadstillsynen innan bygglovet lämnas in, där eventuella särskilda krav och tidsplanen för behandlingen av bygglovets gås igenom. Trepårtssamarbetet mellan sektorerna, stadsutvecklingen, i synnerhet byggnadstillsynen och planläggningen och lokalerna kommer att förbättras ytterligare.

9. UTVECKLING AV TYDLIGHETEN I ANVISNINGARNA FÖR BYGGNADSTILLSYN OCH KUNDKOMMUNIKATION

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Revisionsnämnden rekommenderar att anvisningarna förtydligas och att byggarna garanteras tillräcklig förståelse för de projektspecifika bestämmelserna.

Drop-in-rådgivningen som byggnadstillsynen erbjuder är ett positivt steg i utvecklingen, men revisionsnämnden rekommenderar att tillgången till information utvecklas ytterligare.

Bemötande: Med tanke på smidiga processer är det viktigt att utveckla tillgången till information och informera kunderna om den. Byggnadstillsynen betjänar och ger råd till dem som påbörjar olika byggprojekt: per telefon, via rådgivningsdelen på Lupapiste och via e-post. Byggnadstillsynens hemsida innehåller även information som är till hjälp för byggaren i processens olika skeden. Vid behov besöker byggnadstillsynen även byggplatsen för att göra en förhandssyn eller ge råd. Byggnadstillsynens inspektör är anträffbar på Borgåinfo två dagar i veckan, med undantag för semestertider. Alla projekt som kräver bygglov förutsätter insatser från en kompetent planerare. Det är planerarens uppgift att tillsammans med de ansvariga för projektet se till att bestämmelserna uppfylls. Byggnadsinspektörens uppgift är inte att delta i projektets planering, utan byggnadstillsynsmyndighetens uppgift är att övervaka byggandet med hänsyn till det allmänna intresset. Förtydligandet av anvisningarna och utveckling av tillgången till information är viktigt både när det gäller myndighetsarbetet och kunden.

10. UTVECKLING AV STADENS FÖRETAGSVERKSAMHET

Sammanfattning av revisionsnämndens utvärdering:

Revisionsnämnden rekommenderar att staden i första hand vidtar åtgärder för att stärka förutsättningarna för företagsverksamheten genom att utveckla infrastrukturen och tomtutbudet. Detta innebär att kommunalteknik och gatunät proaktivt byggs på viktiga företagsområden och att tillgången till el tryggas i samarbete med aktörerna. Samtidigt ska staden säkerställa ett tillräckligt utbud av attraktiva tomter som lämpar sig för olika branscher, särskilt på logistiskt och industriellt konkurrenskraftiga platser, så att ledtiden för inledande av verksamheten blir tillräckligt kort för potentiella företag.

Revisionsnämnden rekommenderar att planläggningen påskyndas för att investeringsprocesserna för potentiella nya företag ska bli snabbare. Staden behöver utveckla färdiga planlösningar och möjliggöra snabbare förfaranden för

Revisionsnämnden rekommenderar att staden förtydligar målen för utvecklingen av företagsverksamheten, aktörernas roller och ansvar samt säkerställer att helheten av företagstjänster leds som en enhetlig helhet.

Revisionsnämnden rekommenderar också att staden systematiskt följer upp effekterna av tjänster som riktar sig till företag och utnyttjar resultaten i utvecklingen av verksamheten

Bemötande: I Borgå finns det för närvarande 38 olika företagstomter med god infrastruktur lediga i Sköldviks företagsområde, Ölstens, Kungsporten och Stadshagen. Det finns dessutom 14 tomtreserveringar i dessa områden. Det är dock inte fråga om ett överutbud, utan till exempel att projekt som söker en lämplig tomt mycket ofta har individuella behov i anslutning till verksamheten, arrangemang på tomten och tomtens omfattning. Detta innebär att en planlösning som beretts utan kunden sällan är lämplig för aktörens behov. Därför ökar en större planreserv inte nödvändigtvis antalet projekt som inleds. Förhåndsinvesteringar i infrastruktur är möjliga inom ramen för de fastställda anslagen, men de ovan nämnda individuella lokalbehoven kan innebära en risk för att efterfrågan och utbudet på tomter inte sammanfaller på ett optimalt sätt.

Planeringshastighet i Borgå ligger på en god nivå i jämförelse med andra kommuner, vilket är ett resultat bland annat av en långsiktig markpolitik och stadsplaneringsorganisation med tillräckliga resurser. För att strategiskt viktiga projekt ska kunna drivas framåt i snabb takt är det viktigt att man kan avbilda flerstegsprocesser och förutse arbetets innehåll och omfattning. Detta gäller inte bara stadens eget arbete, utan det är viktigt att få med alla intressentgrupper i projektet. Detaljplanen DP557 för Sköldvik är ett av Finlands mest omfattande och flerdimensionella planprojekt inom industrin. Projektets parter lyckades tillsammans och på ganska kort tid ta fram ett beslutsförslag om detaljplanen som är av avgörande betydelse för utvidgningen och utvecklingen av många slags företagsverksamhet, inte bara i Borgå utan även i Finland och de nordiska länderna.

Det är nödvändigt att tydliggöra de centrala mål för Borgå som rör utvecklingen av företagsfältet och företagens verksamhetsförutsättningar, bland annat för att förstå vilka aktörer man proaktivt vill locka till området. Detta kräver en bredare diskussion om vad Borgå har att erbjuda till såväl nationella som internationella företag.

Utvärderingen av effekterna av tjänster riktade till företag utvecklas ständigt, även om det fortfarande finns utmaningar. Utvecklingsbolaget Posintra för företag börjar följa upp hur tjänsterna för grundande av företag påverkar de nygrundade företagens omsättning under en viss tidsperiod, och denna information kommer att vara till nytta för staden bland annat när det gäller att planera styrningen av resurserna. När det gäller andra företagstjänster (t.ex. myndighetstillstånd som beviljas företag) är det svårare att bedöma effekterna, och bedömningen baseras främst på kvantitativ snarare än kvalitativ uppföljning.

Det pågår ett aktivt samarbete mellan stadens olika sektorer. Till exempel samarbetar serviceområdena Livskraft och Stadsutveckling regelbundet med gemensamma mål.